

IŠMOKUS TAISYKLINGO GARSO TARIMO...

... svarbu ne tik pradinis (izoliuotas) garsas, bet ir pradinis skiemuo ar/ir garsų junginys. Jei vaikas geba pamėgdžioti miško ošimą, žąsino šnypštimą, traukinio ar mašinos ūžesį – tai yra tik antraeiliai dalykai. Esmė - išmoktus garsus kuo greičiau jungti į skiemenis ir žodžius, ir t. t.

Ugdytiniai, mokslo metų eigoje išmokę tarti atskirus garsus, juos jau mokėsi/pradėjo mokytis vartoti savo kalboje. Išmoktus garsus reikia įtvirtinti taip, kad jie kalboje įsitvirtintų visam laikui. Išmokus tarti garsą, toliau jį būtina įtvirtinti skiemenyse, žodžiuose, sakiniuose, rišliuose tekstuose, eilėraščiuose bei žaidimuose, šnekamojoje kalboje. Svarbiausia – laikytis nuoseklumo pagal principą „nuo lengvesnio prie sunkesnio“, t. y., nuo garso – prie skiemens (atviro, po to - uždaro), nuo skiemens – prie žodžio, nuo žodžio – prie sakinio ir t. t. Taip pat tikslinga atlikti užduotis, skirtas garsų diferenciacijai nuo painiojamų garsų. Laisvu nuo pamokų metu vaikams būtų pravartu palavinti garsų tarimą pagal rekomenduojamus pavyzdžius.

Štai logopedės ekspertės Stasė Vilkienė ir Aldona Andrianova parengė puikią metodinę priemonę. Ja naudojasi ugdymo įstaigų specialistai savo darbuose. Yra naudingų dalykų ir tėveliams, kurių namuose auga kalbos sutrikimų turintys vaikai. Tėveliams turėtų būti nesunku atsirinkti užduotis, skirtas būtent jų vaikams.

GARSŲ S, Z, Š, Ž, L, R ĮTVIRTINIMAS atvirose SKIEMENYSE:

SSSSSSSS...s-a, s-o, s-u, s-ū;

sa-so-sū-so, so-su-sa-sū, su-sa-so-su, sū-sa-su-so
asa-aso-usu-ūsū
sai-sau-suo-so
so-suo, sai-sau, su-sū, sū-su;

sa sa sa – ilga kasa
sa sa sa – bėgu basa
su su su – duobę kasu
asa asa – vaikai duobę kasa
ūsų ūsų – nekirpk katei ūsų;

sa, so, su, sū, sai, sau, suo.

Zzzzz...z-a, z-o, z-u, z-ū;

sa-zo-zu-zū
aza-ozo-uzu-ūzū
zai-zau-zui-zuo
zo-zuo, zuo-zo, zu-zū, zū-zu.

Ššššš...š - a, š - o, š - u, š - ū;

ša-šo-šu-šū, šu-šū-ša-šo, šai-šau-šuo-šui, aša-ošo-ušu- ūšū,
ša-šau, šo-šuo, šu-šū, šuo-šu, šau-šai;

šu, šu, šu – riešutą nešu
ušu-šū, ušu-šū – šokinėjo voveraitė ant pušų
šo, ašo, ašo – Šarūnė laišką rašo;

ša, šo, šu, šū, šai, šau, šuo, šui.

Žžžžž...ž - a, ž - o, ž - u, ž - ū;

Ža-žo-žu-žū, žo-žū-ža-žu, žu-ža-žū-žo, žū-ža-žo-žu

aža-ožo-užu-ūžū žai-žau-žuo-žui

žai-žau, žui-žuo, žuo-žai, žui-žau;

ža, ža, ža – žolė dar maža, žu, žu, žu – einam pamažu

ažo, ažo – vaikai tvorą dažo, eža, eža – mama vaiką veža;

ža, žo, žu, žū, žai, žau, žuo, žui.

Garsas L atviruose skiemenyse:

La-lo-lu-lū, lo-lū-la-lo, lu-la-lū-lo, lū-lu-lo-la

ala-olo-ulu-ūlū la-lo, lo-la, lu-lū, lū-lū lai, lau, lui, luo;

la, la, la – sausa bala, lu, lu, lu – vinj kalu

ala, ala – mama kavą mala, ūlū, ūlū – nesupainiok siūlą;

la lo lu lū lai lau lui luo.

Garsas R junginiuose su garsais T ir D:

Trrr... drrr...

tr-a, tr-o, tr-u, tr-ū **dr**-a, dr-o, dr-u, dr-ū;

tra, tro, tru, trū tra-tro, tro-tra, tru-trū, trū-trū

dra, dro, dru, drū dra-dro, dro-dra, dru-drū, drū-drū;

trai-trau

drai-drau;

tra, tro, tru, trū, trai, trau

dra, dro, dru, drū, drai, drau.

PAMĖGDŽIOJIMAI

Genys: Čiaku, čiaku, čiaku, viršum medžių kirsiu šaką!

Žvirblis: Aš čia gyvenau, aš čia gyvenau...